

Koulutus kuohuvassa neuvostoyhteiskunnassa

VIERAANA LOUHESSA IV:
JOUNI ALAVUOTUNKI

Koulut alkavat kaikkialla Neuvostoliitossa 1. syyskuuta. Vierailimme Louheen sattui juuri koulujen alkamista edeltävälle viikolle, jolloin paikallisella kulttuuritalolla pidettiin perinteinen suuri opettajien kokous, jossa olivat läsnä piirin kaikki neljästään opettajaa.

Varsinaisina puhujina koukuksessa esiintyivät piirin koulutoimenjohtaja **Slava Zapko** ja kommunistisen puolueen piirikomitean sihteeri **Jevgeni Grabar**. Suppeampia puheenvuoroja tilaisuudessa käyttivät myös useat eri koulujen opettajat, jotka saattoivat varsin korkeastiakin routia kouluissaan ilmenneitä epäkohtia.

Tilaisuudessa oli läsnä myös koko Neuvosto-Karjalan varapääministeri **Alexander Trofimov** Petroskoista. Omassa puheenvuorossaan hän korosti voimakkaasti yhteistyön tarvetta Suomen kanssa ja viittasi myös toiveisiin rajan avaamisesta Pääjärven kohdalla.

Opettajille osoittamassaan puheessa hän painotti lisäksi karjalana ja suomenkielen opetuksen tärkeyttä jo pelkästään siksi, että yhteinen kieli mahdollistaa erilaisten yhteistyöhankkeiden toteuttamisen suomalaisten kanssa.

Louhen koulut

Louhen laajassa piirissä on kaikkiaan kuusitoista koulua. Näistä kuusi on varsinaisia kymmenluokkaisia keski-kouluja, joista valmistuttua on mahdollista jatkaa opintoja korkeakoulussa. Lisäksi piirissä on seitsemän kahdeksanluokkaisen koulua ja kolme ala-asteen koulua pienimmissä kylissä. Kaikkein pienimmässä koulussa, joka sijaitsee piirin pohjoisosassa olevassa Niskan kylässä, on yksi oppilas ja yksi opettaja.

Kiestingissä on orvoille ja erilaisten ongelmaperheiden lapsille tarkoitettu erityiskoulu, jossa koululaiset ovat kaikkialta Karjalasta ja asuvat jatkuvasti kuolon tiloissa. Louhessa puolestaan on iltakoulu, jossa keskikoulun päästötodistusta vaille jää-

neet voivat jälkeenpäin täydentää kesken jääneitä perusopintojaan.

Varsinaista ammatillista opetusta Louhessa ei ole järjestetty. Keskikoulun päättäneet koululaiset menevät usein jatkamaan opintojaan Petroskoihin. Tänä vuonna Petroskoin pedagogiseen instituuttiin tosin pääsi yksi ainoa louhelainen totesi puoluesihteeri Grabar valitellen. Ammatillista koulutusta louhelaiset nuoret menevät puolestaan hankkimaan enimmäkseen Muurmanskin alueella sijaitsevista ammattikouluista.

Kävimme tutustumassa useisiin Louhen kouluihin ja lastentarhoihin. Saimme sen kuvan, että koulutukseen sijoitetaan huomattavan paljon voimavaroja ja että lasten kasvatusta pidetään todella tärkeänä asiana.

Eriytyisen myönteisenä piirteenä koimme sen, että kouluista ei pyritty antamaan kiitokuvamaista näkemystä,

vaan myös ongelmista puhuttiin.

Monet ongelmista olivat juuri samoja, mihin suomalaisissa kouluissa törmätään. Villit ja pahantapaiset lapset eivät jaksu kuunnella opetusta, vaan mölisesellä tekevät muidenkin oppimisen mahdollottomaksi. Koulun ja kodin liian vähäistä yhteistyötä valitettiin, varsinkin isien puuttumista vanhempainiloista. Niin ikään valitettiin koulurakennusten kylmyyttä, mikä ilmeni kouluisten runsaina poissaoloina.

Opettajat kokivat oman työnsä raskaaksi. Eriytyisesti kuulumme valitettavan työvelvollisuuteen kuuluvien viikonloppukerhojen pitämistä. Perheelliset opettajat kertoivat, ettei heille jää kylliksi aikaa omille lapsilleen.

Ideologinen kasvatus

Koska koulut eivät Louhessa ollessamme ehtineet vielä alkamaan, meillä ei ollut tilaisuutta seurata opetusta. Käydessä keskusteltiin sekä koulurakennuksissa näkyvistä ulkoisista järjestelyistä saattoi kuitenkin päätellä ideologisella kasvatuksella olevan huomattavan aseman sikäläisessä koulutyössä.

Pienempiä ja suurempia Lenin-patsaita ja kuvia näkyi kaikkialla kouluissa, samoin isänmaata ja sosialismin rakentamista ylistäviä iskulau-

seita. Myös Tsupan lastentarhassa, joka vaikutti varsin viihtyisältä ja hyvin hoidetulta, havaitsimme ideologisen kasvatuksen suuren painoarvon, joka ilmeni Leninin elämästä kertovina kuvakirjoituksina ja muuna vastaavana rekvisiittana.

Eräs Louhen keskikoulussa havaitsimme isänmaallisen ideologinen symboli oli aulan seinälle sijoitettu muistotaulu koulun entiselle oppilaalle, Afganistanissa 1984 kaatuneelle **Juri Zaroville**. Meille kerrottiin, että koulun kaikkialla luokilla toimi oma pioneeriosastonsa ja että jokainen niistä oli tahtonut tulla nimeytyksi tämän sodassa kaatuneen sankarin mukaan. Myös katu, jonka päässä keskikoulu sijaitsee, oli nimetty Juri Zarovin kaduksi.

Eräitä ajankohtaisia koulutusta ja yhteiskuntajärjestelmää valaisevia kysymyksiä tuli esille myös mainitussa opettajain kokouksessa esitetyissä puheenvuoroissa. Niinpä Louhen keskikoulun historian opettaja **Svetlana Korolova** toi esille sen vaikeu-

den, joka kohtaa historiano- petusta, kun sanomalehdissä samaan aikaan julkaistaan jatkuvasti uusia asiakirjoihin perustuvia tietoja Neuvostoliiton lähihistoriasta samaan aikaan, kun koululaiset saavat samoista tapahtumista aivan toisenlaista tietoa lukemistaan oppikirjoista. Puheenvuorossaan hän vaati myös vaikeiden kansainvälis-

Neuvosto-Karjalan varapääministeri Alexander Trofimov seuraamassa Louhen piirin opettajien kokousta.

ten kysymysten esille tuomista totuudenmukaisessa valossaa.

Toisenlaisen vaikeuden esille toi Engejoarven keskikoulun matematiikan opettaja **Tatjana Svedova**. Hän valitti kunnollisten karttojen puutetta, sellaisten, joihin kaikki tiet ja maastokohdat on merkitty yksityiskohtaisen tarkasti. Ilman niitä opetusohjelmaan kuuluvien maastoretkien tekeminen käy mahdollottomaksi, hän arveli.

Uusia tuulia

Puoluesihteeri Grabar kertoi kokouksessa meneillään olevan koulu-uudistuksen suuntaviivoista. Hänen mukaansa pyrkimyksenä on lisätä koulujen ja opettajien omaa päätäntävaltaa koulunopitioon liittyvissä asioissa.

Osoituksena jo toimeenpannuista tämänsuuntaisista hankkeista hän mainitsi Kiestingin keskikoulun rehtorin vaalin tänä vuonna. Aikaisempaan käytäntönä oli ollut, että piirineuvosto nimitää rehtorit kouluihin, Kiestingin koulun uuden rehtorin, kiestinkiläissyntyisen liikkunanopettajan **Pekka Rykovi**n oli toimeensa valinnut koulun opettajakunta.

Myös koulutoimenjohtaja Zapko kertoi uudistushankkeista ja totesi aikaisemman käytännön mukaisista tiheään järjestetyistä koulutar- kastuksista luovuttavan. Niiden sijasta järjestetään saman oppiaineen opettajien yhteistapaamisia, joissa opettajat kokemuksia vaihtamalla antavat toinen toisilleen hyödyllisiä tietoja opetukseen liittyvissä kysymyksissä.

Puoluesihteeri Jevgeni Grabar kiittämässä opetustyössä menestyneitä opettajia.